

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ DE PE LÂNGĂ PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

SUPLIMENT LA REVISTA "ADMINISTRAREA PUBLICĂ"

Admiterea la Academie s-a încheiat cu succes

În conformitate cu Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 207-VI din 14 iulie 2011 privind constituirea Comisiei de selectare și admitere a Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova pentru anul de învățământ 2011-2012, aceasta și-a desfășurat activitatea în perioada 01-05 august 2011 în baza unui plan concret de acțiuni, obiectivele respective fiind determinate de pre-

vederile Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 499 din 08 iulie 2011 „Cu privire la comanda de stat pentru delegarea la studii superioare de masterat în cadrul Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova în anul de învățământ 2011-2012” și altor acte normative.

Pe parcursul perioadei menționate membrii Comisiei de selectare și admitere, dnii Vladimir CIOBANU, con-

silier al Președintelui Republicii Moldova, Corina FUSU, deputat în Parlamentul Re-

publicii Moldova, Vasile MARINA, rector al Academiei de
(Continuare în pag. 3)

Ședința Guvernului Republicii Moldova

În debutul ședinței din 10 august, Prim-ministrul a comunicat că, în cadrul întâlnirii din ajun cu președinții de raioane, au fost semnalate mai multe probleme, printre care colaborarea inefici-

sau șefii de direcții. Premierul a dispus reluarea vizitelor în teritoriu a membrilor Cabinetului de Miniștri și monitorizarea strictă a eficienței deplasărilor respec-

re a autobuzelor, astfel încât, la începerea anului școlar, această problemă să fie rezolvată.

Vlad Filat a atenționat instituțiile responsabile asupra **necesității implementării deciziilor care vizează optimizarea sistemului educațional**. În context, Premierul a solicitat alocarea resurselor necesare pentru reparația drumurilor în localitățile în care elevii vor fi transportați la alte instituții de învățământ. Totodată, Prim-ministrul a cerut vicepremierului Mihai Moldovanu, de comun cu instituțiile responsabile de implementarea proiectului de optimizare și eficientizare a sistemului educațional, efectuarea unei analize ample și monitorizarea modului în care este implementată reforma.

Prim-ministrul a spus că, în cadrul discuției cu președinții de raioane, au mai fost semnalate probleme cu privire la **repartițarea ajutorului social**. Vlad Filat a precizat că în prezent sunt înregistrate 100 mii de persoane beneficiare de ajutor social, atenționând asupra necesității condiționării acestui ajutor,

stimulării incluziunii sociale a acestor categorii de cetățeni și a muncii în folosul comunității.

În context, Prim-ministrul a solicitat vicepremierului Mihai Moldovanu crearea unui grup de lucru pentru examinarea problemelor enunțate și identificarea soluțiilor de rigoare.

În cadrul ședinței a fost adoptată Hotărârea cu privire la **pregătirea instituțiilor de învățământ pentru anul de studii 2011-2012**, în vederea organizării în termenele stabilite a procesului de pregătire a instituțiilor de învățământ pentru noul an de studii. Documentul prevede crearea condițiilor optime pentru desfășurarea cu succes a procesului educațional în instituțiile de învățământ, asigurarea bazei material-didactice, pregătirea către sezonul rece al anului, optimizarea rețelei instituțiilor de învățământ etc. Pentru necesitățile învățământului au fost planificate alocații în sumă totală de 64849 mii lei, bani ce vor fi utilizați pentru investiții și reparații capitale.

(Continuare în pag. 2)

entă dintre Guvern și autoritățile publice locale. În special, Premierul s-a referit la **deplasările demnitarilor în teritoriu** și s-a arătat nemulțumit de faptul că, în cele mai multe cazuri, în locul miniștrilor și conducătorilor autorităților administrației publice centrale, sunt trimiși adjuncții

Potrivit Premierului, o altă problemă abordată de președinții de raioane este cea privind **achiziționarea autobuzelor pentru transportarea elevilor**. Premierul a solicitat urgentarea procedurii de achiziție, iar în cazul în care aceasta mai durează, găsirea unor soluții de închiriere

Ședința Guvernului Republicii Moldova

(Sfârșit. Început în pag. 1)

Ministrul Educației, Mihail Șleahțișchi a precizat că, în anul de studii 2011-2012, va fi asigurată alimentarea gratuită a elevilor claselor I-IV, a celor din familii social-vulnerabile și a elevilor cl. V-XII din școlile din partea stângă a Nistrului și mun. Bender, aflate în subordinea Ministerului Educației.

În cadrul ședinței din 10 august, Cabinetul de Miniștri a aprobat hotărârea cu privire la **crearea Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru**, ca organ consultativ. Aceasta mai prevede și aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea lui. Potrivit hotărârii în cauză, Consiliul Economic are menirea de a facilita dialogul între reprezentanții comunității de afaceri și formatorii de politici în vederea dezvoltării unui climat socioeconomic favorabil.

În context, Vlad Filat a precizat ca acest Consiliu este pe lângă Prim-ministru și nu pe lângă Guvern. Totodată, Prim-ministrul a solicitat membrilor Cabinetului de Miniștri să manifeste inițiativă astfel încât Consiliul să fie funcțional și să ajute la dezvoltarea economică a țării. În aceeași ordine de idei, Premierul a menționat că membrii Consiliului urmează a fi numiți doar cu condiția că persoanele invitate să facă parte din acest organ consultativ

vor confirma disponibilitatea de a activa în cadrul acestuia.

Guvernul a aprobat, de asemenea, **noul Regulament al Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene** care stabilește modul de organizare și funcționare a instituției, precum și structura și efectivul-limită ale aparatului central al acestuia. Viceministrul afacerilor externe și integrării europene, Andrei Popov, a specificat că elaborarea unui nou regulament de activitate al Ministerului a devenit necesară în legătură cu modificările în actele legislative și normative operate din anul 2005 și până în prezent, în scopul ajustării acestuia la prevederile legislației în vigoare.

Totodată, au fost aprobate **modificări în structura aparatului central al Agenției "Moldsilva"**, având drept scop ajustarea acesteia la actele legislative în vigoare și eficientizarea promovării politicilor statului în domeniul respectiv, în conformitate cu Programul de activitate a Guvernului Republicii Moldova "Integrare Europeană: Libertate, Democrație, Bunăstare".

Executivul a aprobat un set de hotărâri cu referire la **memorandumuri de înțelegere internaționale** printre care: Memorandumul de înțelegere privind rolul și organizarea Inițiativei Reforma Educației în Țări-

le Europei de Sud-Est (ERI SEE), Memorandumul de înțelegere privind cooperarea și susținerea Secretariatului Convenției de cooperare polițienească pentru Europa de Sud-Est și Memorandumul de înțelegere între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României în domeniul comunicațiilor și tehnologiei informației, semnat la București, la 28 iunie 2011.

A fost aprobată, de asemenea, decizia privind **inițierea negocierilor asupra proiectului Acordului de cooperare și interacțiune între Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova și Serviciul de Stat în telecomunicații speciale și protecția informației al Ucrainei**, fiind acordate depline puteri dlui Gheorghe MIHAL, director al Serviciului de Informații și Securitate, dar și privind inițierea negocierilor asupra **proiectului Acordului de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană privind Programul de Suport Bugetar în domeniul reformei sectorului energetic**. Viceministrul Economiei, Octavian Calmîc a precizat, în context, că documentul ține de finanțarea unor proiecte ce vizează reforma în sectorul energetic, inclusiv acțiunile prevăzute în Strategia energetică a Republicii Moldova până în anul 2020. Grantul, în valoare de 42,6 mil. euro,

urmează a fi debursat în 3 tranșe, începând cu trimestrul IV al anului 2011.

Membrii Cabinetului de Miniștri au aprobat hotărârea prin care **a fost modificat graficul de muncă în luna august 2011**, în scopul organizării optime a timpului de muncă și de odihnă. Astfel, 29 și 30 august 2011 vor fi zile de odihnă, urmând a fi recuperate în zilele de sâmbătă - 20 august și 10 septembrie 2011 care, respectiv, vor fi considerate zile lucrătoare.

Executivul a aprobat și două regulamente: **Regulamentul sanitar privind radioprotecția și securitatea radiologică în practicile de radioterapie și Regulamentul privind înregistrarea contractelor de cesiune, licență, gaj și franchising referitoare la obiectele de proprietate industrială**.

Aceste acte normative au fost aprobate în scopul ajustării legislației naționale la standardele internaționale și completarea bazei normative naționale în susținerea legislației în vigoare cu privire la domeniul în cauză.

În final, a fost aprobat **Cadastrul funciar conform situației de la 1 ianuarie 2011**. Hotărârea în cauză specifică suprafața terenurilor de pe teritoriul țării indiferent de destinația și tipul lor de proprietate care la 1.01.2011 constituie 3384,6 mii ha, inclusiv 2008,7 ha terenuri cu destinație agricolă.

Prim-ministrul Vlad Filat a avut o întrevedere cu președinții de raioane

În cadrul ședinței s-au discutat aspecte ce țin de activitatea eficientă a autorităților locale, cooperarea cu autoritățile centrale, problemele care există și modul în care acestea pot fi soluționate.

În debutul întrevederii, Vlad Filat a adresat felicitări președinților de raioane recent numiți în funcție, dorindu-le să aibă multă răbdare, dar și cugetul necesar pentru

a face față tuturor provocărilor.

Premierul a menționat că Guvernul își dorește o colaborare strânsă cu conducerea tuturor raioanelor Republicii Moldova și a îndemnat participanții la ședință să nu ezite să se adreseze atunci când este nevoie de implicarea Guvernului în soluționarea unor probleme. De asemenea, Vlad Filat a spus că se va reveni la organizarea ședințelor Guvernului în teritoriu.

Totodată, Prim-ministrul a sugerat președinților de raioane să constituie cât mai curând Asociația președinților de raioane, ceea ce va facilita schimbul de experiență între ei, va consolida comunicarea și va conduce la o colaborare mult mai eficientă cu autoritățile centrale.

La rândul lor, președinții de raioane au menționat că asociația va fi formată în scurt timp după modelul Congresului Au-

torităților Publice Locale din Republica Moldova. Președinții de raioane au mai propus ca pentru viitor la întâlnirile cu Premierul să participe și membrii Cabinetului de Miniștri, pentru a putea discuta și găsi soluții la problemele cu care se confruntă.

În cadrul ședinței s-a convenit ca astfel de întrevederi să fie desfășurate trimestrial, iar în cazuri de urgență să fie organizate videoconferințe.

Admiterea la Academie s-a încheiat cu succes

(Sfârșit. Început în pag. 1)

Administrație Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova, doctor habilitat, profesor universitar, și Oleg BALAN, vicerector al Academiei, doctor habilitat, profesor universitar interimar, au asistat la probele de admitere și au purtat discuții cu candidații la studii.

Procedura de admitere în anul curent a inclus și unele elemente deosebite:

- admiterea s-a realizat la cele 3 forme de instruire (masterat de cercetare, masterat de profesionalizare și frecvență redusă);

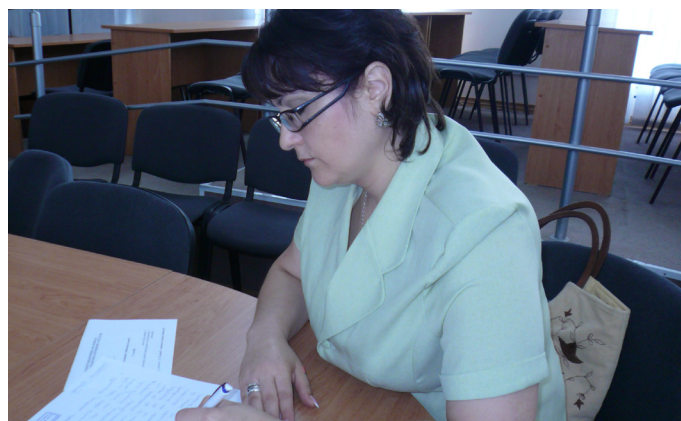
- pentru prima dată în istoria Academiei a fost stabilită Comanda de Stat la învățământul cu frecvență redusă în număr de 250 de persoane;

În rezultatul susținerii concursului, au fost înmatriculați la studii cu finanțare din buget:

- masteratul de cercetare – 30 de persoane la 3 specializări: teoria și practica administrației publice, management, relații internaționale;

- masteratul de profesionalizare:

- învățământ de zi: 50 de persoane, iar la învățământul cu frecvență redusă – 250 de persoane la 4 specializări: administrație publică, relații internaționale, management, drept administrativ și drept constituțional, Comisia de selectare și admitere a menționat că în cadrul Admiterii – 2011 a fost înregistrat un grad inițial de pregătire a candidaților relativ înalt: 19% au avut o medie

cedura de recomandare a personalului angajat.

Mai multe autorități publice au manifestat atitudine profesionistă și principială față de selectarea personalului pentru delegarea la studii. Astfel, în cadrul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat a fost organizat un concurs de selectare în

față de formarea profesională a funcționarilor publici este caracteristică Ministerului Apărării, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Agriculturii și Industrii Alimentare, Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, care pe parcursul mai multor ani selectează cei mai merituoși candidați pentru efectuarea studiilor la Academie.

Relații de colaborare permanentă și eficientă la același capitol sunt stabilite cu majoritatea autorităților publice locale. Aceste relații nu se limitează doar la perioada de admitere, ci se consultă anumite momente de lucru pe parcursul anului, viitorii candidați sunt delegați la cursuri de dezvoltare profesională în cadrul Academiei etc. Respectiv, și calitatea pregătirii candidaților delegați este la un nivel destul de înalt. Rămân fideli acestor tradiții primăria mun. Chișinău, consiliile raionale Hâncești, Cantemir, Soroca, Cimișlia, Ialoveni, Sângerei, Glodeni, Râșcani, Fălești, UTA Găgăuzia etc.

Ludmila ANDRIEVSKI,
secretar al Comisiei de
selectare și admitere a
Academiei de Administrare
Publică de pe lângă
Președintele
Republicii Moldova

- candidații au susținut la fiecare specialitate câte trei probe de admitere: examen la disciplina de bază; teste pentru verificarea abilităților de comunicare la limbile străine și a abilităților de utilizare a calculatorului.

În total, la Academie au fost depuse 635 dosare pentru participare la concursul de admitere.

de licență mai mare de 9,0, iar 39% - de la 8,0 la 9,0. Cîrca 85% au candidat la cota stabilită pentru autoritățile administrației publice centrale și locale, iar 15% dintre candidați au depus dosarele pentru participare la concursul general. S-a micșorat numărul persoanelor delegate la studii (13%), autoritățile publice limitându-se la pro-

câteva etape: la nivel teritorial, inspectoratele raionale selectând candidații în baza anumitor criterii și prezentând dosarele Comisiei organizate în cadrul Inspectoratului Principal. Urmare a examinării dosarelor, a fost prezentată lista candidaților delegați la studii, care au participat la concursul de admitere. O atitudine simila-

Ministerul Economiei a lansat procedura de verificare a contoarelor de energie electrică

Ministerul Economiei a lansat procedura de verificare a contoarelor de energie electrică, urmare a circa 1000 de plângeri parvenite de la consumatori la instituții de stat și cele nonguvernamentale din domeniul protecției consumatorilor. Decizia a fost luată luni, 8 august, de către Grupul de lucru creat de Ministerul Economiei sub președinția viceministrului economiei, Octavian Calmăc.

„Pe parcursul anilor 2010-2011 au parvenit sute de plângeri de la consumatorii casnici privind datele majorate ale contoarelor de energie

electrică care au fost instalate începând cu anul 2007. Controlul preliminar a aratat că unele modele de contoare fixau consumul de energie electrică la valori de câteva ori mai mari decât datele reale. Acest fapt a motivat Ministerul Economiei să creeze un

Grup de lucru de investigare a situației”, a declarat viceministrul economiei, Octavian Calmăc.

Din Grupul de lucru fac parte reprezentanții ministerului și organelor subordonate, asociațiilor pentru apărarea drepturilor consumatorilor și companiilor de distribuție a energiei electrice.

Conform datelor prezentate de către companiile de distribuție a energiei electrice, pe parcursul anilor 2007-2011 în republică au fost instalate circa 800 mii de contoare de diferite modele pentru consumatorii casnici.

Conform deciziei Grupului de lucru, Institutul Național de Standardizare și Metrologie va efectua verificarea a circa 1% din numărul total de contoare electrice. La procedura de verificare vor participa experții Institutului, asociațiilor pentru drepturile consumatorilor și a agenților economici.

„În cazul constatării de către Institutul Național de Standardizare și Metrologie a defecțiunii anumitor modele de contoare electrice, acestea urmează să fie schimbate gratis de către furnizorii de energie electrică”, a asigurat viceministrul Octavian Calmăc.

Accesul la finanțare ca prioritate a Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova 2020” a fost examinat în cadrul unui grup de lucru condus de Ministerul Economiei

Analiza situației actuale arată că circa 40% din companii consideră accesul la finanțare drept o constrângere pentru derularea afacerii în Republica Moldova, iar piața de capital este subdezvoltată și nu oferă o alternativă creditelor bancare.

În același timp, emigranții moldoveni trimit acasă bani strict necesari pentru necesități minime ale rudelor, iar rata de economisire este destul de

redușă – depozitele bancare ale populației reprezintă circa 40% din volumul Produsului Intern Brut. Creditele bancare sunt, practic, singura sursă de finanțare, însă ratele dobânziilor sunt înalte, la fel ca și mărimea gajului solicitat de bănci. Aceste probleme sunt cauzate, printre altele, de lipsa competiției în sectorul bancar, lipsa coordonării între diferite politici macroeconomice și deficiențe ale instituțiilor statului.

Astfel, acțiunile ce urmează a fi identificate în Strategia Națională de Dezvoltare ar trebui să ducă la intermediere financiară eficientă, atractivă pentru economii și accesibilă pentru companii.

Aceste date au fost prezentate în cadrul ședinței Grupului de lucru, prezidată de viceministrul economiei, Octavian Calmăc. Urmează ca la următoarea ședință a grupului, instituțiile vizate să vină

cu obiective specifice pentru a fi incluse în proiectul SND. La această ședință sunt invitați și reprezentanți ai organizațiilor nonguvernamentale care dețin expertiză în domeniu.

Ministerul Economiei este instituția leader în elaborarea a trei din cele 7 priorități ale SND, și anume „Finanțe: accesibile și ieftine”; „Energie: furnizată sigur, utilizată eficient”; „Business cu reguli clare de joc”.

Ocnița la finele sezonului de recoltare

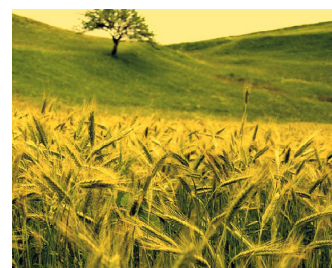
Domnul Vasile Bumacov, ministrul agriculturii, a efectuat o deplasare în raionul Ocnița, unde a participat la sărbătoarea finalizării recoltei „Ultimului snop”.

Pe parcursul desfășurării evenimentelor domnul ministru a avut mai multe întruniri cu producătorii agricoli din raion, în cadrul cărora au fost estimate succesele din acest

sezon, problemele apărute, precum și perspectivele de dezvoltare a regiunii.

În anul curent, culturile cerealiere, leguminoasele și rapița au ocupat în raionul Ocnița o suprafață de peste 7 mii ha. În total în acest raion au fost recoltate 20706 tone de culturi cerealiere. În campania de recoltare au fost antrenate 62 de combine, inclusiv 28 de tip european.

În gospodăriile unde s-au implementat tehnologiile avansate și au fost utilizate soiuri cu potențial bun de productivitate au fost obținute rezultate destul de bune, acestea variind între 3,5 -5,1 tone la hectar, ceea ce a permis ca raionul Ocnița să fie plasat în rândul liderilor producătorilor de cereale. Rezultate bune au fost obținute de către gospo-

dăriile agricole „Condrațchi Eugeniu”, „Baltă Victor”, SRL „Plaiul Bărlădean”.

A doua etapă a elaborării Strategiei de reformare a justiției a fost finalizată

A doua etapă a elaborării Strategiei de reformare a sectorului justiției a fost finalizată. Proiectul Strategiei a fost expediat spre avizare, în termenul inițial stabilit, tuturor autorităților publice, instanțelor judecătorești, instituțiilor de învățământ superior și organizațiilor neguvernamentale reprezentative, în forma revăzută conform sugestiilor și comentariilor formulate de participanții la dezbaterile organizate de Ministerul Justiției pe marginea acestui document.

Avizele și alte eventuale comentarii asupra proiectului vor fi recepționate de Ministerul Justiției până la data limită de 10 august 2011.

Reamintim că, anterior, proiectul Strategiei de reformare a sectorului justiției a fost discutat în cadrul a cinci grupuri de lucru – pentru reforma procedurii civile, reforma procedurii penale, reforma sistemului judecătoresc, reforma organelor procuraturii și unui grup special consacrat justiției pentru minori. Reprezentanții tuturor grupurilor de lucru au acceptat conceptual proiectul acestui document, înaintînd în același timp un șir de recomandări pentru îmbunătățirea Strategiei pe problemele vulnerabile din sectorul justiției. Astfel, au fost agreeate, de principiu, scopul, obiectivele și direcțiile strategice abordate, în timp ce domeniile

de intervenție specifică, instituțiile responsabile și termenii de implementare ale unor măsuri, la propunerea membrilor grupurilor de lucru, au fost ajustate.

De asemenea, proiectul Strategiei a fost expediat atît partidelor extraparlamentare, cît și fracțiunilor parlamentare, care au timp să se expună pe marginea lui, la fel, pînă pe 10 august.

Ultima versiune a documentului va fi ajustată și revizuită între 10 și 17 august, în baza tuturor comentariilor obținute și avizelor expediate, iar pe 17 august Ministerul Justiției va organiza, cu suportul Programului Comun al Uniunii Europene și Consiliului Europei "Susținerea

democrației în Moldova", o dezbateră publică finală. Invitații sunt toți actorii din domeniul justiției, precum și experți naționali și internaționali.

În urma acestor dezbateri, urmează ca proiectul Strategiei de reformare a sectorului justiției să fie expediat Guvernului și Consiliului național pentru reforma organelor de ocrotire a normelor de drept, pe data de 22 august 2011..

Versiunea ajustată și revăzută a Strategiei de reformare a sectorului justiției este disponibilă pe site-ul oficial al Ministerului Justiției, la următoarea adresă http://www.justice.gov.md/ro/proiectul_strategiei/

Republica Moldova a semnat Acordul în domeniul migrației de muncă cu Italia

Recent, la Roma, Italia, dna Valentina Buliga, ministru al muncii, protecției sociale și familiei a semnat Acordul între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Italiene în domeniul migrației de muncă și Protocolul de Implementare a Acordului în cauză.

Acordul prevede modalitățile de reglementare a fluxurilor migraționale între cele două state, precum și anumite măsuri ce vor permite maximizarea efectelor pozitive ale migrației. Astfel, Acordul și Protocolul conțin clauze ce țin de instruirea vocațională a lucrătorilor moldoveni, realizarea inițiativelor de facilitare a reîntoarcerii în țara de origine, imple-

mentarea schemelor de migrație circulară. Totodată, în Acord părțile recunosc rolul pe care îl pot avea comunitățile de moldoveni din Italia în procesul de integrare și revenire în patrie a migranților.

Conform Acordului, în cazul adoptării decretului privind circulația persoanelor, partea italiană se obligă să favorizeze acordarea unei cote speciale de intrare cetățenilor Republicii Moldova. O pătrime din această cotă va fi gestionată, prioritar, de către Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei al Republicii Moldova. Mecanismul de gestionare va fi determinat ulterior, în cadrul consultărilor între instituțiile compe-

tente ale celor două state.

Protocolul prevede că părțile vor încuraja organizarea cursurilor vocaționale și de limbă italiană care vor avea drept scop:

1. instruirea lucrătorilor moldoveni în vederea angajării în cadrul companiilor italiene pe teritoriul Italiei;
2. instruirea lucrătorilor în vederea încadrării acestora în sectoarele de producție italiene care funcționează pe teritoriul Republicii Moldova;
3. instruirea lucrătorilor pentru dezvoltarea autoangajării și lansării activității antreprenoriale în Republica Moldova.

Semnarea tratatelor respecti-

ve va deschide o nouă pagină în relațiile moldo-italiene și va pune temelia mai multor inițiative menite să asigure caracterul legal al migrației și protecția lucrătorilor moldoveni aflați în Italia. Conform datelor statistice, numărul acestora constituie circa 110.000 persoane.

Textele Acordului și Protocolului pot fi accesate pe site-ul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei.

Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei în prezent negociază un acord în domeniul migrației de muncă cu o altă destinație importantă pentru lucrătorii moldoveni – Federația Rusă.

Ședința Comisiei Naționale a Cărții Roșii a Republicii Moldova

La 4 august 2011 viceministrul mediului Lazăr Chirică a prezidat ședința Comisiei Naționale a Cărții Roșii a Republicii Moldova.

La acest eveniment au participat colaboratorii Direcției resurse naturale și biodiversitate a Ministerului Mediului, reprezentanții Academiei de

Științe a Moldovei și invitatul special - directorul ÎEP "Știința", DI Gheorghe Prini.

La ședință au fost discutate problemele cu privire la situația actuală privind elaborarea Ediției a III-a a Cărții Roșii a Republicii Moldova, respectarea deciziilor ultimelor ședințe a Comisiei Naționale a Cărții Roșii

și a Planului de elaborare și editare a Ediției a III-a a Cărții Roșii a Republicii Moldova, stabilirea machetului manuscrisului Cărții Roșii și al algoritmului descrierii speciilor, particularitățile lucrărilor editoriale pentru publicarea Cărții Roșii, realizarea membrilor Comisiei Cărții Roșii pentru elaborarea Cărții Roșii.

Urmare discuțiilor, a fost luată decizia organizării ședinței comune cu membrii Comisiei de Administrare a Fondului Ecologic Național privind necesitatea finanțării proiectelor, înaintate de membrii Comisiei în vederea elaborării și editării celei de-a 3-a Ediții a Cărții Roșii a Republicii Moldova.

Chișinău, orașul meu alb

Demararea programului de reparație a străzilor

În Chișinău a demarat Programul de reabilitare capitală a străzilor, desfășurat de Primărie și Compania „Genesis Internațional” SRL, firmă care a câștigat licitația organizată de autoritățile municipale în anul 2010. Primul drum care a intrat în reparație este str. Tudor Strișcă, în perimetrul str. Ungureanu – str. Independenței.

În cadrul aceluiași program, în următoarele 3 luni, în funcție de condițiile meteo, vor fi reparate următoarele străzi: Ștefan cel Mare și Sfânt (integral); bd. Grigore Vieru (integral); str. Vadul lui Vodă (integral); șos. Muncești (în perimetrul bd. Decebal – str. Grădina Botanică); str. Ismail (la intersecția străzilor Varnița și Calea Moșilor); bd. Dacia (perimetrul str. Valea Crucii și str. Grădina Botanică); str. Burebista (de la șos. Muncești până la str. Sar-

mizegetusa); str. Vasile Lupu (str. E. Coca – Vasile Lupu, 87).

Pentru reparația acestor străzi, Primăria Chișinău a contractat un credit în valoare de 162 milioane lei. Împrumutul va fi acordat în rate, în funcție de graficul de executare a lucrărilor, cu o dobândă de 4,2 la sută anual. Termenul de rambursare a creditului este de 12 luni, de la data procesării ratei respective.

Primarul general al Chișinăului, Dorin Chirtoacă, a menționat că cel mai important lucru, care l-a solicitat și antreprenorului, este calitatea lucrărilor de reparație. De asemenea, edilul capitalei a subliniat că pentru reabilitarea întregii infrastructuri rutiere din municipiu, Primăria are nevoie de circa 500 milioane lei, pentru o perioadă de 10 ani, având în vedere prețurile actuale la materialele de construcție.

Dorin Chirtoacă a remarcat că, treptat, autoritățile locale vor ajunge la această cifră, adică la un buget anual de 500 milioane lei, destinat pentru reparația străzilor.

Recent a intrat în reparație și str. Columna, care este reparată din sursele prevăzute în bugetul municipal. Primăria a identificat

surse financiare și pentru reparația străzilor Alecu Russo, Ion Creangă, Testemițeanu și Ion Inculeț, în cadrul Programului finanțat de Corporația Financiară Internațională. Aceste drumuri vor fi reparate deja în anul 2012, la moment se execută lucrările de proiectare, având în vedere că aceste străzi vor fi lărgite.

Amenajarea curților de blocuri

Primăria Chișinău a demarat zilele acestea programul de amenajare a curților de blocuri. Lucrările au început în cartierul din str. Alba Iulia, 202, sectorul Buiucani, unde sâmbătă primarul capitalei, Dorin Chirtoacă, s-a întâlnit recent cu locatarii acestor blocuri.

În zilele următoare vor fi

elaborate planurile de amenajare a tuturor curților de blocuri, înaintate de preturile de sector, după care vor începe lucrările propriu-zise de amenajare.

Programul de amenajare a cartierelor include un complex de lucrări și anume: amenajarea locurilor de parcare, repara-

ția carosabilului și a căilor de acces, reabilitarea iluminatului public, schimbarea containerelor de gunoi menajer, reparația rețelelor din subsolul blocurilor, acoperișurilor, amenajarea spațiilor verzi și a locurilor de joacă pentru copii. De asemenea, urmează a fi reparate, cu implicarea locata-

rilor, intrările în bloc și amenajate scările.

Potrivit primarului de Chișinău, următoarea etapă în ce privește amenajarea curților de bloc este trecerea acestora de la administrarea municipală la administrare privată și crearea asociațiilor de proprietari.

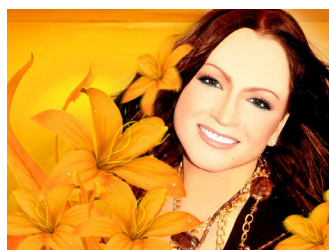
La mulți ani, Sofia Rotaru!

Primarul general al municipiului Chișinău, Dorin Chirtoacă, a felicitat-o, zilele trecute, pe interpreta de muzică ușoară Sofia Rotaru cu ocazia zilei de naștere. Edilul capitalei i-a transmis urări de bine și de sănătate, inspirație, succese și în continuare în cariera artistică.

În același timp, de astăzi, în transportul public din capitală vor răsună cele mai cunoscute piese interpretate de Sofia Rotaru. Călătorii vor asculta

șlagărele care au consacrat-o: *O magnolie, Melancolie, Inimă nu fi haină, Cred în ochii tăi, Crede-mă, Ioane, Numai tu, Nu m-aștepta, Orele, Romantică*, semnate de poezii Grigore Vieru, Dumitru Matcovschi, Gheorghe Voda și compozitorii Eugen Doga, Petre Teodorovici, Ion Aldea-Teodorovici, Mihai Dolgan, Anatol Chiriac, Ștefan Petrache.

Unul dintre cele mai cunoscute șlagăre ale Sofiei Rotaru, cântecul *Orașul meu alb*, sem-

nat de poetul Gheorghe Voda și compozitorul Eugen Doga, este imnul capitalei. Cu ocazia aniversării a 575 de ani de la prima mențiune documentară a localității Chișinău, prima-

rul Dorin Chirtoacă i-a propus cântăreței Sofia Rotaru să participe la înregistrarea repetată a imnului capitalei.

Reamintim că de la începutul acestui an în asemenea mod au fost omagiați și Eugen Doga, Mihai Dolgan, Ștefan Petrache, cântecele lor răsunând în transportul public. Acțiunea de omagiere a celor mai cunoscute personalități ale culturii naționale este o inițiativă a primarului general, Dorin Chirtoacă.

Chișinău, orașul meu alb

Dorin Chirtoacă s-a întâlnit cu viitorii studenți basarabeni care vor învăța în România

Primarul general al municipiului Chișinău, Dorin Chirtoacă, a mers recent la Consulatul României din capitală, unde s-a întâlnit cu tinerii care vor să aplice la studii la una din universitățile de peste Prut.

Dorin Chirtoacă s-a în-

treținut cu viitorii studenți, interesându-se de facultățile pentru care optează. În context, edilul Chișinăului le-a urât candidaților succese la admitere, dar și la studii. Primarul general le-a mai spus tinerilor că pentru a avea re-

zultate în țara vecină, trebuie să depună mult efort, deoarece concurența este una pe măsură. „Tinerii noștri au capacități deosebite, tocmai de asta sunt convins că veți reuși să vă afirmați în instituțiile de învățământ din România”, a

remarcat Dorin Chirtoacă. În final, primarul de Chișinău i-a îndemnat pe tineri ca, după finalizarea studiilor universitare în România, să revină în Republica Moldova, deoarece sunt necesari specialiști calificați în toate domeniile.

Cetățeni de onoare ai Municipiului Chișinău

Maria BIEȘU, solistă a Teatrului Național de Operă și Balet, cavaler al Ordinului Republicii, Doctor Honoris Causa, deținătoare a Ordinului Național „Steaua României”, a Cupei de Aur pentru cea mai bună interpretare a rolului „Madam Butterfly”, concursul internațional de canto „Miura Tamachi”, Tokio, 1967. Președinte al Uniunii Muzicienilor (1987), vicepreședinte al Uniunii Mondiale a Muzicienilor din Moscova (1992).

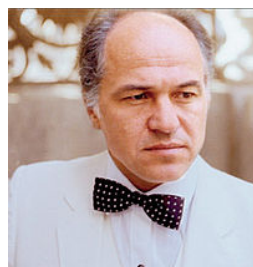
Gheorghe ZAMFIR, artist român, muzician și virtuoz al naiului, supranumit Regele Naiului. A compus peste 300 de lucrări în stil folcloric, cameral, coral, vocal, instrumental și simfonic. De-a lungul întregii cariere, lui Gheorghe Zamfir i-au fost acordate numeroase premii,

distincții și medalii: Medalia Vaticanului, Ordinul Meritul Cultural al Franței, Titlul de Ofițer și Cavaler al Franței, Belgiei și Luxemburgului, Diploma Universității Don Bosco din Roma, de două ori, Medalia de aur a Asociației din cadrul Academiei de Artă, Științe și Litere a Franței, de două ori, Premiul Academiei Charles Cros, Premiul Țitera de aur în Franța, Premiul Săgetător de Aur, în Italia.

Eugen COȘERIU, doctor în filologie și filosofie, autorul unui număr de peste 50 de volume și a mii de pagini de exegeză, al unor noi teorii despre principiile fundamentale ale filologiei, contribuie la îmbogățirea metodologiei disciplinelor lingvistice. Opera științifică a lui Eugen Coșeriu n-a cunoscut prea multe ediții în limba română, majoritatea lucrărilor savantului au apărut în italiană, spaniolă, germană, franceză și alte limbi. Traducerea în românește a Lecțiilor de lingvistică generală a fost un eveniment reverberant în viața academică de la Chișinău și București. Lucrarea este una de re-

ferință în domeniu. Decedat la 7 septembrie 2002.

Eugen DOGA. În 1957 Eugen Doga a debutat în calitate de compozitor. Este semnatul mai multor poeme simfonice, uverturi, cvartete de coarde, cantate vocal-simfonice. Eugen Doga face muzică pentru 200 de filme artistice, de animație, documentare, televizate. De asemenea au fost montate 13 spectacole cu muzica lui Eugen Doga. Circa 60 de romane au intrat în repertoriul unor interpreți din Moldova și din străinătate. A scris muzică ușoară - peste 200 de cântece, valsuri - circa 60, a practicat toate genurile muzicale clasice. Printre cele mai cunoscute opere muzicale se numără Imnul Chișinăului, pe versurile lui Gh. Vodă, intitulat „Orașul meu” (1971), „Codrii mei frumoși”, „Copilărie, luncă de argint”, „Meditație”, „Orice femeie e frumoasă”, baletul „Luceafărul”, piese orchestrale în filmele: „Ana Pavlova”, „Dulcea și tandra mea fiară”, „Maria, Mirabela”, „Șatra”, „Patul lui Procust”. Eugen Doga este membru ti-

tular al Academiei de Științe a Moldovei și membru titular al Academiei de Științe și Arte din Sankt-Petersburg. Este distins cu numeroase premii la festivaluri internaționale de film. Cavaler al Ordinului Republicii.

Grigore VIERU (1935-2009), figură marcantă a culturii române, unul dintre scriitorii cei mai reprezentativi ai generației sale. De la debutul său literar, din 1957 și până în ultima zi a vieții sale, poetul a animat viața publică a Chișinăului și a Basarabiei. Grigore Vieru a fost și unul dintre liderii Mișcării de Renaștere Națională. Autor al unor volume de referință „Numele tău”, „Aproape”, „Un verde ne vede”, „Fiindcă iubesc”, „Taina care mă apără”, „Cel care sunt”, „Rădăcina de foc”, „Hristos n-are nici o vină”, „Rugăciune pentru mama”, „Albinuța”. Pe versurile poetului Grigore Vieru au fost compuse numeroase cântece, foarte populare atât în Republica Moldova, cât și în întreg spațiul românesc.

**Direcția relații publice,
Primăria mun. Chișinău**

Pe calea independenței

La sfârșitul anilor '80 ai secolului trecut, imperiul sovietic a fost cuprins de o criză multidimensională profundă. Partidul comunist, ca forță diriguitoare în stat, a întreprins mai multe măsuri, inclusiv violente, pentru a salva regimul totalitar.

În situația creată, românii din Republica Sovietică Socialistă Moldovenească (RSSM), de rând cu etniile din alte republici sovietice, s-au inclus activ în mișcarea de renaștere și eliberare națională, favorizată de politica de democratizare lansată de liderul sovietic Mihail Gorbaciov, în anul 1985.

La 3 iunie 1988, la Uniunea Scriitorilor din Moldova, reprezentanții intelectualității au constituit un grup de inițiativă care avea drept scop coordonarea și organizarea în raioanele republicii a tuturor acțiunilor de protest împotriva politicii promovate de conducerea de atunci, mai ales în domeniul administrativ și lingvistic.

În scurt timp, mișcarea a căpătat un caracter de masă cu denumirea de Frontul Popular din Moldova. Acesta organizează, la 26 iunie 1989, pentru prima dată, la Chișinău, o amplă acțiune de protest la care se denunță ocuparea Basarabiei de către trupele sovietice la 28 iunie 1940.

La 31 august 1989, sub presiunea participanților la prima Mare Adunare Națională din 27 august, Sovietul Suprem al RSSM legiferează limba română ca limbă de stat. Aceasta a fost o biruință istorică. În acea zi memorabilă sute de mii de oameni, purtând tricoloruri, au manifestat în Chișinău și în alte localități, aclamând cu bucurie decizia adoptată.

La 23 iunie 1990, Sovietul Suprem proaspăt ales, în condiții, am putea spune, semili-

bere, dar ținut sub controlul permanent al participanților la numeroasele mitinguri și demonstrații, proclamă RSSM stat suveran. Declarația adoptată nu mai face referință la RSSM ca parte componentă a Uniunii Sovietice, recunoaște poporul ca izvor al suveranității statului, iar pământul, solul, subsolul, apele, pădurile, resursele naturale – proprietate exclusivă a republicii.

Evenimentele care se desfășurau într-un mediu confuz,

din Republica Moldova, lovitura de stat de la Moscova din august 1991 nu a reușit să resusciteze marele colos comunist. Din contra, acestea, rând pe rând, continuând exemplul republicilor baltice, au început a se proclama independente.

La 27 august 1991, a treia Mare Adunare Națională de la Chișinău a cerut Parlamentului să proclame Republica Moldova stat independent. Această cerință a fost îndeplinită în aceeași zi. În Declarația

armatei ruse, ci și de cel al instituțiilor financiare și economice ale Federației Ruse, patriarhiei ruse și, nu în ultimul rând, al mercenarilor ruși, au declanșat la 2 martie 1992 un război sângeros împotriva statului nostru, care ne-a costat mii de vieți omenești și pierderi materiale de sute de milioane de lei. Această rană mai sângerează până azi. Susținută permanent de liderii de la Kremlin, așa-numita Republică Moldovenească Nistrenă, care include raioanele din stânga Nistrului, este dirijată, de fapt, de cetățeni ruși.

Cu toate acestea, Republica Moldova și-a continuat activitatea de edificare a unui stat de drept bazat pe valori și principii democratice, acceptate de comunitatea internațională.

La 29 iulie 1994, a fost adoptată Constituția Republicii Moldova, conform căreia drepturile și libertățile omului, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate de stat, iar toți cetățenii sunt egali în fața legii, fără deosebire de rasă, naționalitate și origine etnică.

Din 1992 Republica Moldova este membru al ONU și OSCE, iar din 1995 – membru al Consiliului Europei. În prezent aceasta are relații de colaborare cu NATO și multe alte organizații internaționale.

Viitorul european al Republicii Moldova este garantat de cetățenii săi, de politica de deschidere, promovată față de noi, de comunitatea europeană.

Andrei GROZA,
șef interimar Catedră științe juridice, Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova, doctor în istorie, conferențiar universitar

pe alocuri chiar controversat, impuneau tot mai insistent cerința de a transforma RSSM într-un stat independent, membru al comunității internaționale. Românii de aici încep a conștientiza că pot obține aceste lucruri numai dacă vor fi uniți și hotărâți să înfrunte greutățile apărute.

La 16 decembrie 1990, a doua Mare Adunare Națională proclamă cu votul a sute de mii de cetățeni independența teritoriilor românești ocupate de sovietici. Forțele imperiale, atât din afara republicii, cât și din interiorul acesteia, au început a-și coordona deschis acțiunile pentru a suprima acest proces.

Datorită împotrivirii ferme a majorității absolute a populației din toate republicile sovietice, inclusiv a populației

adoptată, Republica Moldova se recunoaște stat suveran, independent și democratic, liber să-și hotărască prezentul și viitorul fără niciun amestec din afară, în conformitate cu idealurile și năzuințele sfinte ale poporului în spațiul istoric și etnic al devenirii sale naționale.

Proclamarea independenței a pus doar începutul creării bazei juridice a noului stat, însă cel mai dificil lucru, și anume – construirea de facto a acestuia – urma a fi realizată în condiții destul de dificile, mai ales, dacă ținem seama de învățămintele istoriei, care ne spun că imperiile niciodată nu au permis benevol coloniilor să iasă de sub controlul lor.

Astfel, forțele imperiale, beneficiind nu numai de sprijinul direct și deschis al

La 30 ani de independență vom face un tur turistic al ruinelor

În 20 de ani de independență monumentele arhitecturale ale Republicii Moldova sunt demolate, edificiile cu statut protejat sunt într-o stare degradantă, conacele boierești sunt pe cale de dispariție, iar bisericile de lemn se întâlnesc foarte rar. În acest ritm de demolare, la 30 de ani de independență moldovenii vor face tururi turistice ale ruinelor și nu ale monumentelor arhitecturale. De această părere este **directorul Agenției de inspecție și restaurare a monumentelor, Ion ȘTEFĂNIȚĂ**.

Istoricul a spus că în 20 de ani au fost demolate 80 de edificii cu statut protejat, incluse în Registrul Național al Monumentelor. De asemenea, Agenția de inspecție și restaurare a monumentelor a constatat peste 155 de intervenții degradante asupra edificiilor cu statut protejat. Ion Ștefăniță spune că în Centrul orașului Chișinău sunt 20 de edificii care, practic, sunt în ruine. Printre edificiile de importanță națională care au fost demolate se numără „Casa lui I. Chinculov”, de pe strada București,

71, Conacul Teodosiu, demolat în 2005, un monument de importanță locală de pe str. Vasile Alecsandri, 32. Acum se face o tentativă de demolarea celei mai vechi instituții de învățământ din Basarabia – fosta școală de agricultură și vinificație din str. Sarmizegetusa, 78.

„Un motiv al situației din acest domeniu este corupția din cadrul instituțiilor care au permis demolarea. Toate sesizările făcute contra demolărilor s-au egalat cu zero. Republica Moldova încă nu are un precedent, pentru ca cel care a demolat să fie tras la răspundere pentru această infracțiune împotriva patrimoniului arhitectural. La toate sesizările noastre, ni s-a răspuns că demolarea nu este componentă de infracțiune. Oare ce trebuie să se mai demoleze în această țară, pentru ca organele de drept să ia act de ceea ce se întâmplă în acest domeniu și cel care demolează să fie pedepsit?”, se întreabă Ion Ștefăniță.

Istoricul spune că Agenția a inspectat 29 de raioane în care sunt 788 de monu-

mente incluse în Registrul Național al Monumentelor. Din cele 49 de conace boierești 40 sunt în ruină, printre care Conacul familiei Cantacuzino din satul Poiana, raionul Edineț, Odaia „Drăgălina din Gura Bâcului”, raionul Anenii Noi. „Acest domeniu a fost abandonat și, respectiv, avem o atitudine iresponsabilă față de arhitectura autentică a Basarabiei de altădată. În ceea ce ține de bisericile de lemn, deja 18 nu le mai avem, și toate acestea s-au întâmplat în cei 20 de ani de independență a Republicii Moldova, pentru că la începutul anilor '90 ai secolului trecut ele figurează, au fost incluse în Registrul Național al Monumentelor. Iată că după 20 de ani avem această situație catastrofală”, menționează istoricul.

Potrivit lui Ion Ștefăniță, pentru salvarea monumentelor este nevoie de un buget bun. „Instituțiile din domeniu trebuie să fie mult mai responsabile, trebuie să identificăm un buget care ar salva această situație. E nevoie de un plan de salvagardare a patrimoniului cultural-is-

toric al Republicii Moldova. Țara care nu investește în cultură nu are viitor. Ceea ce avem real la capitolul restaurări sunt 3 milioane de lei. Cu acești bani nu reușim să restaurăm mai mult de o fațadă”, a estimat Ion Ștefăniță.

De asemenea, istoricul a spus că Republica Moldova este restanțieră în ceea ce privește normele juridice în domeniul protecției patrimoniului arhitectural. Trebuie să fie îmbunătățită legislația. Amenda pentru demolări ilegale trebuie să fie mai mare, actualele pedepse stipulate de legislație sunt prea blânde. În alte țări proprietarul riscă privațiune de libertate pe trei ani, iar la noi amenda este de la 300 de lei la 5 mii. „Dacă nu schimbăm nimic, riscăm să vedem monumentele numai în arhivă și în imagini de fotografie”, a spus Ion Ștefăniță.

Agenția de inspecție și restaurare a monumentelor a fost fondată la 25 septembrie 2006, printr-o hotărâre de Guvern, pentru a monitoriza situația monumentelor din republică.

Info-Prim Neo

Premieră medicală: cercetătorii au creat neuroni din piele umană, fără ajutorul celulelor stem

Eduard DASCĂLU

Oamenii de știință au reușit să creeze neuroni funcționali direct din celule ale pielii umane – pot fi folosite inclusiv celule provenind de la bolnavii de Alzheimer. Noua metodă, potrivit revistei Cell, va putea oferi o soluție viabilă pentru generarea de noi neuroni.

În tentativele anterioare de a genera neuroni din celule ale pielii, celulele respective trebuiau aduse într-o stare embrionară. Acestea, numite celule stem pluripotente (iPS), sunt foarte greu de obținut, mai puțin de 1% dintre ele putând fi repro-

gramate. Mai mult, procesul dura foarte mult, fiind necesare câteva luni pentru a transforma celulele în unele de tip iPS, iar apoi a le modifica în neuroni.

Pe lângă aceste inconveniente, unul dintre coordonatorii studiului, Asa Abeliovich, de la Universitatea Columbia, subliniază riscul de instabilitate al ce-

lulelor iPS, risc ce poate provoca grave afecțiuni, precum cancerul. Astfel, Abeliovich și echipa sa au identificat un „cocktail” de factori care să transforme direct celulele pielii umane în neuroni. Deși inițial nu au obținut rezultate satisfăcătoare, în prezent reușesc să convertească cu succes aproximativ 50% dintre celule.

Studiați în laborator, neuronii provenind din celule sănătoase ale pielii, pot primi și transmite semnale, precum neuronii obișnuiți. Mai mult, când au fost introduși în creierul cobailor, celulele convertite s-au conectat la

circuitul neuronal existent.

Și mai interesant este că metoda poate produce neuroni și din celule provenind din pielea unor pacienți afectați de o formă mai rară a bolii Alzheimer. În timp ce studiile anterioare s-au limitat la analiza consecințelor bolii Alzheimer, noua cercetare a mers pe analizarea în detaliu a neuronilor – s-a observat că neuronii acestor persoane, deși aveau un aspect aparent normal, prezentau anomalii în modul de procesare a proteinelor precursore de amyloid.

Trei erupții solare recente pun în gardă companiile electrice

Alexandru SAFTA

În ultimele câteva zile s-au înregistrat pe Soare trei explozii (erupții de masă coronală) care i-au determinat pe cercetătorii guvernului SUA să atenționeze utilizatorii sateliților și ai echipamentelor electrice și de telecomunicații privitor la eventuale întreruperi de funcționare ale acestora în următoarea perioadă.

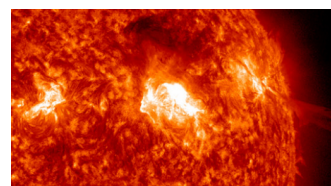
Potrivit lui Joseph Kunches, specialist în meteorologie spațială al Centrului de Predicție Meteorologică Spațială, o divi-

zie a Administrației Naționale Atmosferice și Oceanice din SUA (NOAA), furtunile solare din această săptămână ar putea afecta comunicațiile și sistemul de poziționare globală (GPS), generând, eventual, chiar o auroră boreală vizibilă înspre sud până deasupra statelor nord-americane Minnesota și Wisconsin.

Prima explozie de masă coronală din acest calup a traversat Pământul spre finele săptămânii trecute, cu urmări minore,

iar următoarele două, combinate, ne vor afecta începând de acum și pentru următoarele câteva zile, potrivit Reuters. Toate aceste manifestări fac parte din activitatea ciclică a Soarelui, de la care se așteaptă un așa-numit maximum solar pe parcursul anului 2013, eveniment firesc o dată la fiecare 11-12 ani.

Problematica erupțiilor solare este, în general, exagerată de mass-media pentru spectaculozitatea scenariilor uneori apocaliptice care se nasc de

aici, însă chestiunea nu este de neglijat, iar acest lucru a fost demonstrat în mai multe rânduri în ultimul secol și jumătate, când sistemele electrice din mai multe regiuni au suferit prăbușiri serioase ca urmare a furtunilor solare.

Experimentul în care a dispărut timpul

Cecilia STROE

Fizicianul Igor Smolyaninov a reprodus o situație în care cea de-a patra dimensiune, pur și simplu, a dispărut.

În studiul său publicat online, Igor Smolyaninov, fizician la University of Maryland, a explorat destinul particulelor luminoase într-o situație în care timpul este în totalitate „abolit”. Pentru a face acest lucru, fizicianul a recurs la un metamaterial: un strat de plastic subțire denumit polimetilmetacrilat (PMMA), a cărui particularitate este că poate constrânge lumi-

na să se miște în interiorul lui într-un sistem cu două dimensiuni de timp și una de spațiu. Un soi de univers „răsturnat” față de realitatea tradițională formată din două coordonate spațiale și una temporală.

Smolyaninov a utilizat aceste caracteristici pentru a face lumina să treacă din sistemul răsturnat în cel tradițional, abolind complet dimensiunea temporală, prin orientarea unui strat de PMMA în mod perpendicular față de o foiță de aur; după care, a proiectat o rază de

fotoni astfel încât să traverseze universul răsturnat (stratul de PMMA) pentru a ajunge până la universul real (aurul). Atunci când lumina a trecut granița dintre cele două universuri, s-a generat un nor de electroni în care dimensiunea temporală nu mai exista. Iar această neaș-

teptată dispariție a timpului a generat o surprinzătoare cantitate de energie.

Dincolo de acest fenomen, în cadrul experimentului său, Smolyaninov a mai înregistrat și niște variații în câmpul electromagnetic al particulelor luminoase. Cu ajutorul acestui model experimental, căruia se gândește să-i adauge și niște semiconductoare cuantice, fizicianul va încerca să studieze comportamentul luminii atunci când este reabsorbită de găuri negre.

Dosarul „Chișinău-Gaz” în drum spre judecată

Procuratura Anticorupție a finalizat urmărirea penală și a expediat instanței de judecată cauza penală de învinuire a două foste angajate de la Chișinău-Gaz.

Fosta contabilă și fostul inginer în protecția muncii din cadrul întreprinderii sunt învinuite de procurori de delapidarea averii străine în proporții deosebit de mari. Ambele inculcate se află în arest la domiciliu. Imediat după demascarea ilegalităților comise la întreprindere, contabilă a depus cerere de eliberare din proprie inițiativă.

Acesta este deja al doilea dosar care vizează schemele frauduloase de la Chișinău-Gaz, expediat de procurori în judecată, după ce în iunie

Procuratura Anticorupție a mai deferit justiției o persoană inculpată de intermedierea delapidărilor din cadrul întreprinderii.

În privința altor 4 persoane, bănuite de complicitate la infracțiune, procurorii continuă acțiunile de urmărire penală într-o procedură separată.

În cadrul reviziei economico-financiare, dispusă de procurori în cadrul SRL „Chișinău-Gaz”, a fost stabilită suma exactă a pagubelor pricinuite – 21 477 682 lei.

Diplomă de BAC cu media 8.5, „aranjată” de doi studenți contra 1450 euro

Doi tineri, în vârstă de 21 și, respectiv, 22 de ani, studenți ai unor universități din capitală, au fost documentați de Centrul anticorupție, fiind bănuți de extorcare de bani și trafic de influență. Tinerii erau studenți la facultățile de „drept penal” și „business și administrare”.

Din materialele urmăririi penale rezultă că aceștia ar fi pretins de la un cetățean 1450 euro pentru a-i perfecta o diplomă de BAC cu media 8.5, fără ca acesta să fi susținut

examele necesare.

Pe acest caz a fost pornită o cauză penală conform elementelor constitutive ale infracțiunii, prevăzute de art. 326, alin. (2) lit. c) Cod penal – trafic de influență. Ofițerii CCCEC l-au reținut în regiunea străzii Decebal, sectorul Botanica. Ofițerii CCCEC l-au reținut pe unul dintre studenți în momentul în care a primit 1150 euro marcați „mită CCCEC”.

La doar câteva ore, într-un parc din strada Costiujeni a fost prins și celălalt complice cu 300 euro marcați. Ambii au fost aduși la Centrul anticorupție, fiind audiați asupra cazului.

Conform informațiilor CCCEC, persoanele indicate nu sunt la prima abatere de acest gen.

5 persoane au fost reținute pentru contrabandă

Procuratura Anticorupție în comun cu Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției (CCCEC) au reținut recent un cetățean care transporta mărfuri de larg consum introduse din Ucraina în Republica Moldova pe cale de contrabandă.

La momentul reținerii, inspectorul poliției rutiere care însoțea unitatea de transport încărcată cu marfă de contrabandă, nu s-a supus cerințelor legale ale reprezentantului organului de urmărire penală a CCCEC și a părăsit fața locului, în urma căruia colaboratorul Secției Intervenții Operative a CCCEC a efectuat 4 împușcături de avertisment în aer, după care inspectorul a fost reținut.

Procurorii informează că, în aceeași zi, au fost reținuți și patru complici, care se aflau la fața locului.

Potrivit procurorilor, în februarie curent a fost pornită o cauză penală pe faptul trecerii peste frontiera vamală a Republicii Moldova a mărfurilor în proporții deosebit de mari, eludându-se controlul vamal și prin nedeclararea acestora în documentele vamale, de către persoane neidentificate la acel moment de către organul de urmărire penală.

Conform datelor din cauza penală, în perioada lunilor mai – iulie 2011, șeful secției poliției rutiere din cadrul Comisariatului de poliție Anenii Noi, de comun acord cu un inspector al secției poliției

rutiere din cadrul aceleiași Comisariat de poliție și încă 3 persoane, au trecut peste frontiera vamală a Republicii Moldova prin eludarea controlului vamal a mărfurilor de larg consum în sortiment cu valoare ce depășește suma de 100 000 lei.

La moment procurorii și ofițerii CCCEC efectuează acțiunile de urmărire penală ce se impun în scopul cercetării multilaterale, complete și obiective a circumstanțelor cauzei penale.

Cazul „Ascom Grup” în vizorul Procuraturii

Procuratura sectorului București a declanșat o cauză penală în baza art.191, alin.5) Cod penal – delapidarea averii străine săvârșită în proporții deosebit de mari.

Pe acest caz, pe un termen de 72 de ore, a fost reținut vicepreședintele companiei „Ascom Grup” S.A. împreună cu fiul lui, bănuți de comiterea acestei infracțiuni.

Procurorii au stabilit, în cadrul efectuării urmăririi penale, faptul însușirii ilegale a sumei de 185.308 USD de la „Ascom

Grup” S.A., sumă care a fost transferată dintr-un cont deschis în or. Kampala, Road Branch, către o întreprindere din Republica Moldova.

**Serviciul de presă al
Procuraturii Generale**

Dicționar explicativ al Uniunii Europene

COEZIUNE ECONOMICĂ, SOCIALĂ ȘI TERITORIALĂ

Coeziunea economică și socială favorizează dezvoltarea echilibrată a întregului teritoriu comunitar, reducerea diferențelor structurale dintre regiunile Uniunii, precum și promovarea șanselor egale. Ea se concretizează în diverse intervenții financiare, în special prin Fondurile structurale și Fondul de coeziune. Coeziunea economică și cea socială își au originile în Tratatul de la Roma (1957), în al cărui preambul se face referire la reducerea disparităților regionale. În anii '70 ai sec. XX, acțiunea comunitară a avut rolul de a coordona și a suplimenta instrumentele financiare naționale. Aceste măsuri s-au dovedit ulterior insuficiente, dat fiind faptul că realizarea pieței unice nu a condus la eliminarea diferențelor dintre regiuni, așa cum fusese prevăzut. Actul Unic European (1986) a inclus, pe lângă crearea pieței unice, obiectivul de coeziune economică și socială, iar prin Tratatul de la Maastricht, această politică a fost inclusă în prevederile Tratatului CE (articolele 158-162). Coeziunea economică și socială este aplicată, în principal, prin politica regională a Uniunii Europene.

COMISIA EUROPEANĂ

Comisia Europeană este o instituție independentă de guvernele naționale, reprezentând

și apărând interesele Uniunii Europene.

Comisia a fost înființată prin tratatele fondatoare, în anii '50 ai secolului trecut. Instituția corespunzătoare a CECO se numea Înalta Autoritate. Ca și în cazul Consiliului, a existat câte o Comisie pentru fiecare comunitate, până la intrarea în vigoare a tratatului de fuziune, în 1967.

Comisia Europeană are patru funcții principale:

1. *Dreptul de inițiativă.* Comisia deține dreptul de inițiativă în elaborarea actelor comunitare. În elaborarea propunerilor legislative, Comisia colaborează cu grupuri de interese, cu organismele consultative (Comitetul Economic și Social și Comitetul Regiunilor) și solicită opinia guvernelor și parlamentelor naționale, precum și a unor comitete și grupuri de experți.

2. *Gestionarea și implementarea politicilor, programelor și bugetului Uniunii Europene.* Comisia Europeană supraveghează cheltuielile efectuate din bugetul Uniunii Europene de autoritățile naționale și locale, fiind, la rândul său, supravegheată de Curtea de Conturi Europeană. Comisia gestionează și politicile Uniunii Europene. De exemplu, în cadrul politicii în domeniul concurenței, Comisia autorizează sau interzice concentrările economice. De asemenea, Comisia gestionează o serie de programe comunitare în domenii

variate – de exemplu, Erasmus, în domeniul educației, Programul Cadru pentru cercetare etc.

3. *„Gardianul” tratatelor.* Comisia veghează la aplicarea dispozițiilor Tratatelor și a deciziilor luate în cadrul lor. În cazul în care Comisia estimează că un stat membru nu și-a îndeplinit vreuna din obligațiile ce îi revin, în conformitate cu tratatele, Comisia poate emite un aviz motivat, adresând o scrisoare oficială guvernului respectiv, iar în cazul în care statul respectiv nu ia măsuri de îndreptare a situației, Comisia poate sesiza Curtea de Justiție.

4. *Reprezentare la nivel internațional.* Comisia reprezintă UE în forumuri internaționale, precum Organizația Mondială a Comerțului. De asemenea, în responsabilitatea Comisiei intră negocierea acordurilor internaționale, în numele Uniunii Europene. Comisia este autorizată să deschidă și să conducă, în numele Uniunii, negocieri cu țări terțe sau cu organizații internaționale. În ceea ce privește acordurile încheiate cu statele candidate, rolul de negociator

revine, în practică, Comisiei Europene.

Comisia este responsabilă din punct de vedere politic în fața Parlamentului European, trebuind să participe la toate sesiunile sale și să răspundă, în scris sau oral, la întrebările lui. PE poate adopta, cu o majoritate de 2/3, o moțiune de cenzură, caz în care întreaga Comisie este obligată să demisioneze. Președintele Comisiei Europene îi poate cere unui comisar să demisioneze, iar el trebuie să se conformeze în cazul în care ceilalți comisari aprobă decizia.

Membrii Comisiei Europene, denumiți neoficial comisari europeni, sunt numiți pe o perioadă de cinci ani. Comisarii își exercită funcția independent, în interesul general al Uniunii. O nouă Comisie este numită, în termen de șase luni de la data alegerilor pentru PE, printr-o procedură conform căreia mai întâi guvernele statelor membre desemnează, de comun acord, președintele Comisiei, ce, după ce i se aprobă numirea de către PE, alege, la rândul său, împreună cu statele membre, ceilalți membri ai Comisiei.

Sediul Comisiei Europene este la Bruxelles (clădirea Berlaymont), în Belgia, dar are birouri și la Luxembourg. În plus, Comisia are reprezentanțe în statele membre, precum și delegații în statele candidate și în state terțe.

Abonarea 2011

Continuă abonarea pentru anul 2011 la revista științifico-metodică trimestrială **„ADMINISTRAREA PUBLICĂ”** și la ziarul **„FUNCȚIONARUL PUBLIC”**, publicații ale Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova.

Revista **„Administrarea Publică”** apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 41 lei 30 bani; 6 luni - 82 lei 60 bani.

Ziarul **„Funcționarul public”** apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 37 lei 80 bani; 6 luni - 75 lei 60 bani.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Mihai MANEA - specialist principal

Valentin ȘCAREVNEA - designer

Elena BALMUȘ - specialist coordonator

ADRESA NOASTRĂ:

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 400.

Dat la tipar 15.08.2011

E-mail: sep@aap.gov.md

E-mail: sectia_a_aap_gov@yahoo.com

CONTACTE:

Tel: 28-40-78

„Funcționarul Public” - supliment la revista „Administrarea Publică” -
publicație a Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova